

BERÄTTELSER

Flyktingläger

Av Lena Bengtsson

Sjutusen etiopier har flytt över gränsen till Kenya efter Italiens anfall 1935. Engelsmännen som bestämmer i landet har samlat dem i ett stort läger. Anton Jönsson har tillstånd att arbeta som lärare bland flyktingarna. Han hinner knappt dit förrän order kommer att lägret ska flyttas längre in i landet. Det är krig i Europa. Än är Italien neutralt men kanske går landet med på tyskarnas sida. Då är det tryggare för flyktingarna att bo på en plats längre bort från gränsen. Platsen man valt ligger vid foten av berget Kilimanjaro.

Anton bor i tält. På söndagen håller han sin första gudstjänst. Samma kväll sitter han och tänker över situationen. Då hör han någon sjunga. Det är en ung man som är på väg att hämta vatten. ”Det är en underbar, underbar sak, Kristus dog för mig, för mig” sjunger han på engelska för full hals. När han är på väg tillbaka följer Anton efter honom. Mannen är en ung soldat som gått i skola hos Africa Inland Mission. Han talar swahili och går med på att ge Anton språklektioner en timme varje kväll.

Bland flyktingarna finns några hundra eritreaner som flytt för att slippa kriga mot etiopierna. De har fått militärutbildning av italienarna men vill ha undervisning i vanliga skolämnen. Anton tar hand om deras utbildning.

Alla skolpliktiga barn får gå i skolan på dagtid. Bland dem finns mer än sexhundra föräldralösa barn. De bor på ett barnhem. De andra barnen i lägret bor hos sina föräldrar och går i skolan på dagarna. Skolan har tjugo klasser. Tjugotre lärare anställs. De behöver undervisas i pedagogik. Anton är lärare för dem.

En officer i brittiska armén är barnhemsföreståndare. När han blir inkallad får Anton ta hand om barnhemmet. Han får se till att alla har någonstans att sova, något att äta och någon att prata med om sina svårigheter. Efter skoldagens slut har han undervisning för vuxna i två timmar. Det kommer 175 elever till två klasser. På söndagarna håller han i gudstjänsten.

Kejsarens trupper segrar med engelsmännens hjälp och driver ut italienarna ur Etiopien. Anton Jönsson tillsammans med sextionio föräldralösa barn går efter soldaterna tillbaka över gränsen mot Harar.

Allt är osäkert under vandringen. Står huset därhemma kvar? Finns mamma, pappa och syskonen? När livet är svårt finns det en kontakt som alltid fungerar. Pojkarna som går tillsammans med Anton får höra honom be till Gud. Några av dem ber när de går. En dag får de svar på sina frågor. Missionsstationen i Harar står kvar. De kan fortsätta i skolan.

Gud håller jordens öde i sina starka händer. Vi kan känna oro för framtiden, för klimatförändringar och krig. Allt det får vi lägga i Herrens händer. Han har inte övergivit oss.

Fakta

- Anton Jönsson, folkskolläraren som har utbildning i tropisk medicin kommer till Harari Östra Etiopien 1922 och arbetar med skola och sjukvård. Sjuksköterskan Anna Holmberg kommer från Eritrea. Tre år senare utökas missionsstationerna med två läkare Frida Hylander och Gunnar Agge med sina fruar Naemi och Tenzen. Året efter flyttar missionen in i nybyggda lokaler. En missionsstation byggs i Dire Dawa mellan Harar och Djibouti. Skolan leds av Desta Gebreyes och kliniken av Anna Holmberg.

- 1935-1936 fylls sjukhuset av sårade civila och soldater från båda arméerna. Engelsmannen Buxton är läkare men utvisas. De tre sjuksköterskorna Ruth Torstensson, Gerda Nerman och Anna Stark arbetar tillsammans med Anton Jönsson, som har utbildning i tropisk medicin. När läkemedlen tar slut använder Sigurd Stark sina stora kunskaper i kemi för att tillverka mediciner. Under sex månader får sjukhuset hjälp av den finska Röda Korsambulansens tre läkare och sjukvårdare. Italienarna utvisar samtliga svenskar från Etiopien i augusti 1936. Efter krigets slut ser överläkaren för den finska ambulansen till att samtliga svenskar som arbetat på sjukhuset i Harar får medalj för sina insatser.

- Anton Jönsson återkommer till Harar när kejsaren återvänt. Ett lärarseminarium byggs på uppdrag av kejsaren och skolarbetet fortsätter. Sjukhuset är nedlagt.